

LA TRALLA

Surt el divendres

Canuda, 15, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per las aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materias religiosas, políticas y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA).

¡QUEDA DIT!

Avuy fa vuyt dias justos que en el carrer de Montessió se'm va escometre y ferir á trahició.

Els bons amichs de LA TRALLA y la premsa en general n'han donat compte, comentantho tothom á sa manera y coincidint tots en que no es pas aixís com se contesta á qui sempre ha donat la cara.

Are que ja s'ha calmat la maror que semblant cobardia va promoure, 'm crech en el cas de dirhi quelcóm.

Evidentment la salvatjada no anava encaminada á res més que á evitar que 'ls meus amichs y jo seguissim desemmascarant als que la bona fe del poble l'han aprofitada pera esplotarla y ferne 'l seu *modus vivendi*, y deuen haver de saber aquests que no es pas per aquest camí que logran fernes obrar d'altra manera donchs es ferm propòsit nostre seguir nostra tasca com sempre fins que per demunt de tot hi resplandeixi la veritat pera que l'ofici de vividor quedi del tot anulat.

No se'ns digui (com ho han fet alguns diaris) que las campanyas personals son reproables y que aquí lo que ha de discutir-se son las ideas y no 'ls homes, donchs als que aixís opinan els hauré de recordar que si s'ha arribat á la campanya personal no ha sigut pas perque haguém estat nosaltres els que l'han provocada, sino que precisament son nostres contraris els que 'ns han donat l'exemple, insultant unas voltas á particulars y altrás s'han atrevit á llençar los seus dictaris contra la colectivitat nacionalista, posant en dupte'l valor personal dels que no pensém com els autòcratas de gorro-frigi, y natural era que si en el terren de la discussió de las ideas ens hi han trobat sempre, ens trobessin també á punt de defensar la colectivitat de que formém part.

Pero per sobre d'aquestas rahons n'hi ha encare una y es que malhauradament bona part del poble catalá ab son procedir ens posava en el cas d'haver d'arribar fins ahont no hauriam anat si aquesta part de poble hagués seguit alguna idea la qual hauriam sempre discutit si aixís ho haguéssim cregut convenient á la causa de Catalunya: però nó; no era, no es una idea lo que segueixen aquells que'ns hem proposat desenganyar, si no que tota la seva preocupació, tot son entusiasme l'han posat en homes que ab pose de redemptor van predicant al poble de conformetat ab lo que mellor pot contribuir á fer que no's quedin sense 'ls idòlatras que enlluhernats donan sas suhors y dipositan sa confiança en qui 'ls enganya miserablement.

Serveixi aixó de resposta á n'aquells que han volgut criticar nostras campanyas, las quals seguirem malgrat els atracos y tots els pinxos de que puguin disposar els explotadors de la bona fé popular.

Aixó pera 'ls que recriminan que haguém anat ahont ens han portat nostres contraris y nostre amor per Catalunya. En quant á nostres amichs pera que ni un instant puguin posar en dupte nostra fermesa, sols els tinc de manifestar lo mateix que dich als enemichs. Aixó es: *si 'l criminal procedir de que he sigut objecte es degut á las mevas conviccions y tal volta á mon darrer article ¡QUÍ PARLA! consti que en las mateixas creensas seguiré, defensantlas are y sempre, y ratificantme, per tant, en las ideas que vinch sustentant y en tot lo dit en mos articles inclós l'esmentat més amunt.* Ja ho saben, donchs. ¡Queda dit! Y queda dit per qui ho deya, per aquell que no dignantse contestar s'ha cregut haver complert, per aquell á qui mil voltas hem cridat á pública palestra, sense que li haguém may vist la cara, contra aquell que

El Gnom tenori

*No me causan pavor
vuestros semblantes esquivos.
Jamás ni muertos ni vivos
humillareis mi valor.*

Podreu pegar de traidor
tal com li cuadra á un canalla,
y si os creyeu que així's calla,
ó bé que s'agafa por,
¡treyeu la cara, senyor,
y veureu fiblar LA TRALLA!

va pels carrers seguit d'un Estat Major de la Tranca, perque si com á diputat es immune ho sia també com á particular y aixís impunement puga fer y dir, quedant á cobert de las consecuencias que 'ls homes de

convicció y de dignitat han de tenir el valor d'afrontar.

Y are, avans de posar fi á n'aquestas ratlles, al fer públich mon menyspreu envers els que sols son homes á las foscas y obrant

á traició, no puch de menys en la impossibilitat de ferho particularment ab cada un dels que per mí s'han interessat, que donarlos moltas mercés á tots, á particulars, periódichs y entitats, sian amichs ó enemichs,

que'l recte procedir, la noblesa, sempre la he aplaudida fins en mos contraris, y seria falta imperdonable no agrahir com de tot cor agraheixo l'interés que per mi s'ha pres la opinió sensata. Per aixó ho repeteixo: **MERCÉS A TOTS.**

JOAN LLORENS
(Del «Centre Catalunya»)

23 Octubre 1905.

Carta oberta

Al Sr. Tinent d'Alcalde republicà del Dte. de la Concepció, l'Il·lustre Senyor En Guillelm Lopez.

Molt Sr. Tinent d'Alcalde: Ha arribat al nostre coneixement una feta de vosté que acaba de arrodonir el seu retrat que ja era conegut de LA TRALLA. Vosté que va tenir de saltar d'un tramvia perquè no volia pagar els 10 cèntims del passatge ni ensenyar el *pase*; vosté que ab las sevas aristocràtiques costums va véure ab mals ulls que'ls obrers de Barcelona mengessin la escudella asseguts en las aceras de la vía pública; vosté que ha rebut la investidura de regidor perquè'ls obrers l'han votat, vosté, en fi, que perteneix al partit de la Democracia y de la República; vosté que's germà del propietari de *La Esquella* y de *La Campana*, mereix que se'l posi a la vindicta pública pel seu modo d'obrar en perjudici d'un pobre obrer picapedrer honradíssim que no ha comés cap delictu y que molt al revés d'aixó, lo que mereixia es una satisfacció complerta.

Aquest obrer picapedrer, anomenat Francisco Viola, resident en aquesta ciutat, anava en un tramvia de circumvalació de la poderosa companyia del inglés.

Al anar el cobrador a cobrarli'l bitllet, ell estava encenent el cigarro y ab las mans embrassades pels 10 cèntims, el cigarro y'l misto, pogué pagar pero no va poguer rebre 'l bitllet que li caygué a terra.

En aquell mateix instant pujà un inspector castellà y li demanà'l bitllet. L'obrer estava encare encenent el cigarro de quarto, y ab el cap li signà que'l bitllet era a terra, volguentli dir «esperis que ja li donaré».

L'inspector, ab arrogancia de general bum-bum, li va dir: «Coja usted el billete!»

L'obrer Viola, que com tots els obrers catalans, son atents mentres no se'ls hi trenca 'l respecte, pero que no toleran may, y fan bé, cap mena d'imposició, li va contestar:

—Escolti, escolti. Fins aquí jo soch el que pago, entén? Ab aixó si vol el bitllet se'l cull.

L'inspector va fer l'home.

—Le digo a usted que lo coja, ó sinó bájese usted del coche.

El nostre obrer ja acabava la paciència.

—Si tinc de baixar, li adverteixo que primer baixarà vosté y per la finestra.

L'inspector no's va volguer embolicar, pero anà a buscar a un policia y després a un municipal.

El policia va fer com qui no entén res y va desapareixer, pero'l municipal que de segur volia fer mèrits, va demanar al obrer que'l seguis.

Llavors l'obrer Viola, donant provas de més cultura que no'ls altres, va cullir el bitllet y va dir al municipal que no tenia cap inconvenient en seguirlo, pero no per qui era ell, sinó pel vestit que duya.

Al *cuartelillo* varen pendre'l nom al obrer y res més. Llavors ell, ab el bitllet se'n anà a donar queixa del inspector a las oficinas de la companyia, pero desistí del seu propòsit perquè allà li va dir algú que qui se la *carregaria* seria'l pobre conductor y no l'inspector.

L'obrer Viola, acordà deixarho corre, pero vetaquí que no fa gayres dias, reb una papeleta de citació pera que 's presentés a la Tinencia d'Alcaldia que mena vosté, senyor Lopez, y allí 's trobà ab que no s' havia citat ni al inspector, ni al cobrador, ni al municipal per donar fe de lo succehit, com es de costum en semblants cassos.

L'obrer Viola va explicarli a vosté'l fet y al acabar vosté sense preocuparse de res més, va girarse al escribent dibentli:

—Vaja, ja 's veu lo qu' es. Posi 5 pessetas de multa a n' aquest home.

L'obrer protestà y vosté per tot consol li va dir: «Home, recorri, fassi expedient.»

—Si expedient—va dir l'obrer—perquè'm costi tres ó quatre duros d'advocat!

L'obrer se'n anà y no fa gayres dias que va rebre una altra papeleta apremiantlo pera que pagués las cinch pessetas avans del dia 26 d' aquest mes.

Aquest obrer, senyor Lopez, ha vingut a véurens, pera que fem constar aquest fet que tan renyit está ab la democracia que vosté predica y ab el caràcter dels nostres obrers.

Cinch pessetas, si no ho sabia, es tot un capital pera un obrer. Es la suhor d' un dia

y mitj; es el treball d'un home que ha de mantenir una familia.

Vosté, republicà democrata, no ha sentit may las necessitats que passen els obrers catalans y per aixó sense mirar si era en justicia ó no, obliga a que un home que prou necessita 'l seu jornal, li regali cinch pessetas per un capritxo de vosté.

Nosaltres no ho podem consentir de cap manera y 'ns hi oposém ab totes nostras energias. L'obrer picapedrer Francisco Viola no pagará aquestas cinch pessetas, ho te entés?

Ab aixó, senyor Lopez, si vosté continúa exigintli que las aboni, no cal que 's molesti anantlas a cobrar a casa seva. Dónguilshi la adreça de la administració de LA TRALLA, ahont li será abonada dita cantitat el dia que vulgui y a calsevol hora.

Y aixó que a nosaltres ningú'ns ha votat, ni tampoch esperém el vot de ningú.

Es cuestió de cor aixó, senyor Lopez. Es la diferencia que va dels que predican democracia per pescar regidorias, y 'ls que la practiquém perquè es de justicia y perquè la sentim en el nostre cor.

Lo que li comuniquém pera 'l seu coneixement y efectes.

GNOM

A Mr. Loubet

Voste no ve a Barcelona, y li juro que'm sab greu que no s'arribi a conèixer de passada solament, l'estat major del *negoci* que per aquí s'ha establert, befant a la democracia y a la república en pes. Pero ja que no s'arrisca, jo mateix li explicaré lo que fan y lo que buscan, lo que volen y el talent que *demostran* els que diuhen que aquí pensan com vosté. Molt per sobre de la *idea* sol estar, Mr. Loubet, la cuestió de las monjetas, pero aquí més que en lloch més, han acaparat l'article els politichs que parlém, *l'argent fait tout!* y no t'hi fixis que diu l'adagi francès. L'Alacandor, que comanda las foras del regiment republicà de la llana, treualla ab desinterés de feros a tots felissos, y are ab cosa de poch temps ja viu en una torreta per l'entorn dels Josepets, y gasta pis a la Rambla, y porta brillants de preu, y es el *gourmet* de més fama del *Suis y Maison Dorée*. *Tothom treualla la idea!* en Junoy, que es forsa lleig, disfruta la gran vidassa y's don ayres de marqués sent un advocat que diuhen que no té feyna de plets. En Corominas, don *Sebio*, que es una neula de pes, ja no's cuyda de la premsa perquè a la *cuenta* está be. L'Ardit es un curandero que no vol cárechs ni res, perquè no fa democràtic cobrar de l'Ajuntament, a la fi s'hi deixa caure y ell y dos ó tres fills seus disfrutan la gran mesada com qui diu *forosament*. En Roca y Roca es un altre republicà baladrer, que d'ensà de lo d'Ayerbe va satisfet y lluent, y tira pilota a l'olla y retalla cuponets. Tot aixó pot demostrarli la importancia y'l progrés que adquirirà a Barcelona l'ideal que té vosté si'l dirigeixen uns homes de la *abnegació* d'aquests. D'una banda li aplaudeixo que no'n vulgui saber res, nó, no vingui a Barcelona, treuria'l convenciment del perquè la monarquia que *volén* tirà a passeig, s'arrela cada vegada y ens posa una traba més, sapiguent que hi ha qui's cuyda d'explicar als quatre vents las excelencias del regim de la nació de vosté, ab la intenció convinguda d'ensorrarlo per enter, y aquestos manan al poble

y's diuhen *colegas* seus!
Nó, no vingui a Barcelona, y estalviis, si pot ser, las angunias que tindria de conèixe aquesta gent.

PEP DE LA TRALLA

FILOSOFÍAS TÓXICAS

Carta de l'«Isidro Castilla Sincero» a Mr. Loubet; traducció y post-data d'en Redena.

SENYOR:

A ben segur que al posar el peu a casa quedaréu meravellat. Els aplaudiments y las exclamacions ferirán las vostres orelles. L'immensa visió de la gentada y'l bellugueig de las garlandas presentarán un bell espectacle als vostres ulls. Un esclat de tons alegradors encatificarán *¡oh Senyor!* la vostra triomfal entrada al Estat que té, en la seva Historia, tantas páginas lligadas ab la del Estat que vos representeu. Y així entraréu a Espanya, als resplandors d'un enlluernament que amaga molts miseries y que fins fa riure a la tristesa.

Per aixó m'acosto a dirvos que ho miréu tot molt per sobre, prenentne la bona voluntat, a fi de que no siguéu vos qui primer s'en rigui de las nostras inexistencias. *¡Fe-*ya tant de temps que no havíam tingut el plaer d'hostatjar una persona de la vostra mida! A n'aquestas cosas, ja ho sabéu vos, tot es l'estarhi avesat. No'n faréu cap de ridicolesa a casa vostra, hostal seguidament obert al gran estol de magestats que menan els destins de las cinch parts del mon. Mes nosaltres, pobres escanyolits, no sabem per quin cantó girárnoshi y... aquí ho teniu: per vos hem posat avuy l'olla gran dins de la xica. *¡Potser ne trobaréu massa d'olla...!*

Hem fet tot lo que hem sapigut per agradarvos en la vostra estada: no hi ha forat ni femer que no haguem cobert ab un escut de cartró ó una bandera *gualdo-roja*. Ab antenas y forchs d'allis hem guarnit d'alló millor la *Puerta del Sol*. Potser la il·luminació la trobaréu massa de vehinat; son llumets a la veneciana... pero qui las troba tantas bombetas eléctricas, aquí, en un país ahont no més se saben fer badalls... *La Carrera de S. Gerónimo, la calle de Alcalá, de la Montera, Carretas, Mayor y Plaza de Cebada* (aaa...ai) etc. etc... fan molt de goig també... Es alló, molta llustrina, molt cartró, pero vos ja sabéu que darrerera aquest cartró hi ha molta simpatia y molta *caballeridad*. També... per no enterbolirvos ni un sol moment la... felis estada... hem cobert uns plafons que hi ha a l'escala de cala Vila ab passatges de la... guerra de la Independencia... ab uns tapissos del Quixot. Es encertat oy? Que més adequat podían posarhi? Es ben trist recordar que un jorn vosaltres vareu rebre, pero no'n feu cabal *¡hem rebut tant nosaltres!* Aquí dintre casa mateix hi tenim un consolat que'ns es un *trá-gala*. Una *hija espúrea* que'ns planta pels nassos a cada *cumpleaños* ó sant de circumstancias, una bandera que ja l'havíam pahida cinquanta vegadas, y... ja ho vejeu, no hi ha prous Quixots pera taparla!.

Peró no cal pensarhi ab aquestas cosas. A n'aquest fi hem fet venir una *banda* de Catalunya. Nosaltres no'n tenim perquè la gana no'ls deixaria bufar els instruments. En cambi hem prescindit de fer pujar els Coros de Clavé perquè ja'n tenim prou ab l'*Orfeón España* que avuy dia *puede hombrearse con los mejores de Europa* (1).

Peró no es pas ab aixó que heu de fer coneixensas ab el nostre art: l'art que sols pot fruirse sota'l sol... y'l ví d'Espanya. Quins dramets musicals hi veuréu als nostres escenaris! Aquells ídols de *pan y toros y corridos*! Aquellas situaciones de venjansas a cops de *faja*! Aquells tangos, *oh mon Dieu!* Y per fi de festa, jahont el trobaréu un espectacle més esplendent que una corrida de toros! No os empenediréu pas *¡oh Senyor!* d'haver vingut a casa. D'aquí no os ne enduréu un recort que pertorbi la vostra inteligencia y que dongui motiu pera quatre sabiesas als *melenas* de la premsa, pero os farém ofrena d'un present que envarirá a la vostra descendencia: un estoch d'en *Mojama chico* y una lliga-cama de la *bella Can-salada*.

Que pot fervos recordar ab més fruició la vostra estada a la Espanya? Procureu divertirvos forsa y maneú a vostre afectíssim S. S. Q. a V. B. L. M.

Isidro Castilla Sincero

P. D. Que ho fá *¡oh Senyor!* que al véureus passejar per la Espanya, repartint abra-

(1) Frase que aparegué a la revista espanyola *Blanco y Negro* a sota una fotografia de l'*Orfeón España*.

ssadas a tort y a dret al só de la nostra banda feta pujar a la forsa, me vingui, sense voler, a la memoria, la trista abraçada del 1714? Vos en recordeu Senyor, d'aquella germanor de castellans y francesos? Catalunya sí que s'enrecorda encare. Dispensi, senyor aquest retret que os fá vostre humil

REDENA

ELS ESTUDIANTS

Manifestació de simpatia

Eran quarts de dotze del matí del diumenge quan foras dotzenas d'estudiants arribavan a la escala de LA TRALLA seguits de la *desocupada* policia, voltats d'algunes cincantenas de curiosos que s'havien anat enfadant, a mida de véure que la *pudó* volia barrar el pas a una manifestació de protesta contra un atentat barbre.

Un cop al peu de la casa, se'ls impedí pujar a tots, ordenant el quefe dels *polis* que sols ho fessin QUATRE ESTUDIANTS.

Trucaren a la porta els metges, advocats, apotecaris y enginyers del demà quan ab En Llangort estavem repassant els dos *rotativos*, *La Putinera* y *El Liberal*, per véure si parlavan de la garrotada per l'esquena. Ab els modals que'ns ensenyaren els jesuïtas, nostres estimats subvencionadors, reberem als comissionats, de quins llavis sentirem la protesta de que no se'ls deixés pujar a tots. Els joves no volian, no haurian volgut erigirse en portaveus dels companys; però la policia no'ls deixava posar en contacte ab nosaltres.

Y qui es, diguerem, la policia pera negar la entrada a una casa als ciutadans? —Oh! Sembla que's ordre *superior*.

—Donchs, veyemho.

Y nosaltres que no doném la cara als Roca y Roca, als Lerroux, als Junoy, ni als *tribunals de justicia*, ens encararem ab el cabo, y després ab l'inspector reclamant el dret de rebre a qui tinguém per convenient; si amich, ab amistat; si *matón*, ab *pildoras*.

Accedí l'inspector y... ¡noys! no hi havia prou sala pera tanta gent.

Escoltarem la enérgica protesta d'aquells joves, victorejarem tres vegadas a nostra Pàtria, els hi mostrarem la tralla quin mànech ab las quatre barras, inspira las fuetadas als enemichs d'Ella y oferirem a tots nostre modest valer pera 'l deslliurament de Catalunya boy comptant ab el llurs esforços.

Y's retiraren nostres visitants—mentres passava un carruatge que pels galons dels cotxers nos havia semblat de primer que qui s'apropava era'l governador de la *provincia*—als crits de Visca Catalunya.

Perque, aquest hermos crit, nosaltres el llensem quan som devant de nostres enemichs, mentres som ab nostres companys, en la sort y en la desgracia.

Y a son ressó, donant mercés als estudiants, farém saltar de ràbia als perturbadors del ordre de Catalunya per quina llibertat treballarem sempre, malgrat las garrotadas que'ls cobarts y traydors fassin arribar a nostres caps per deu pessetas.

Estudiants catalans: apliqueuvos, siguen savis y forts, pera cridar ab tota l'ànima:

¡Visca la llibertat de Catalunya!

ALS OBRERS

Carta oberta als cooperatius del barri Batlló de Las Cortes

Sr. President de la Cooperativa «La Dignidad», y demés companys de Junta Directiva: Estimats Senyors y amichs:

Enterat del acort pres per vostés d'ampliar ab lo ram de sabateria los distints que ja havéu implantat dins d'aqueixa Cooperativa, que baix la direcció de vostés tan digna com encertadament va fent via ab passos de gegant pel camí del veritable progrés, m'apresso a felicitarvos coralment y pregarvos que seguíu ab perseverancia lo camí emprés ab aquell ferm convenciment de que'ls homes conscients y de bona voluntat tenen.

Sí; no ho perdéu de vista; la nostra redempció social está en nostras propias mans, está en nostra propia voluntat; es cuestió de voler. Sols necesitem dos factors, y son: instrucció y cooperació. Instrucció, pera posarnos en condicions de poder y saber dirigir nostras Cooperativas, nostres interessos, y cooperació pera'l principi d'economia ó estalvi, úsich fonament del capital particular y colectiu.

Aquets son els dos únichs indispensables factors; lo demés, es cuestió de temps. Y com que aquí entre'l nostre poble, entre aquest poble català, tan democrata com sensat y práctic, tots sabem que las grans revolucions morals com la redempció d'un poble, no son possible a plasso fixo, com predican los vividors d'ofici,

sino ab temps y perseverancia, per aixó tenim confiança y dret á esperar la redempció del nostre poble.

Per aixó'ls que'ns sentim demócrates y progressius, y desitjem la redempció del poble, y en particular del obrer, no repartintli carn y diners dels altres mentre se guardan los seus, com fan los aventurers d'ofici que'ns envían de Madrid, d'aquests que al cap de poch temps de haver arribat aquí ab una má al davant y una altra al radera, fan passejadas ab ferro-carril en cotxe-saló, gastan camisas de 30 pessetas cada una, viuen en torra y esquilan infelissos, sino aconsellantlli'l propi esforç per sa propia redempció, ab solucions prácticas y racionals, ens sentim plens de goig al veure qu'en tots els indrets de la nostra estimada Catalunya, s'implanten en uns y altres pobles, Cooperativas y més Cooperativas, escolas y més escolas, ens encoratja repetitx.

Y'ns encoratjem perque la redempció de la humanitat serà una ilusió fins que'ls pobles se donguin compte de que sols tenen un camí: la cooperació. Avuy, en comestibles y bebestibles; demà, en la instalació de tallers y fàbricas com ja succeeix á Roda de Vich, y de lo qual parlava LA TRALLA farà cosa d'un any y mitj, y com ja ho están efectuant els obrers de la tipografia "La Neotipia".

Me diréu qu'es cosa de llarch temps; es veritat. Pero acás hi ha algun altre camí més curt? Perque no crech que'ls que teniu lo bon sentit de la cooperació, cayguen en lo desequilibrat propósit de destruir la societat actual, perque tots sabéu que la que's fundés estaria constituïda d'homes, y per lo tant ab los mateixos defectes d'avuy, ab las mateixas flaquezas de la bestia humana. Y es per aixó que no veyém més camí que la cooperació; aixó es, treballar per un mateix; esser á la vegada treballador y amo, ni explotats ni explotadors, sino lliures; entenéuho be, amichs meus, lliures de tot esclavatje.

Se'm dirá que aquí s'han fundat Cooperativas-fàbricas y no han tingut vida; y sabéu perque no han tingut vida? Per la falta de cultura dels seus socis. Per la carencia d'instrucció y d'educació dels seus components. Per aixó es, donchs, que l'esperit de cooperació ha d'anar agermanat, y en primer terme, ab las escolas, per tenir l'instrucció indispensable pera dirigir las y portarlas be.

Per acabar, sols vos prego giréu los ulls envers Bèlgica, y allá á Bruselas, la hermosa y culta Bruselas, hi trobaréu la gran Cooperativa, mirall del món civilisat. Dins de son sí, giran milions y més milions, y perque vos formeu una idea, bastará dirvos qu'en lo primer semestre del any 1903 tancaren lo balans ab un benefici pels seus socis de més de tres milions de franchs. Y sabéu perque va tan be y tenen aquets colossals resultats? Perque tenen la base; aixó es, perque tenen cultura, perque tenen una ben fonamentada instrucció.

Per aixó'ns hem d'encoratjar tots á empendre aquest camí, per vosaltres tan hermosa-ment comensat.

Per aixó nosaltres, y ab nosaltres lo valent y batallador periódich LA TRALLA, vos felicitem per l'exemple de progrés y redempció que esteu donant, y en qual periódich, qu'está sempre á la disposició y defensa dels obrers de debó, que tan altas miras de vera democracia está donant en sas campanyas, hi trobaréu vostre més ferm y decidit defensor de las vostras tan justas com nobles aspiracions, perque la cooperació, ho repetim, es la base de la redempció dels pobles, y no perdéu de vista que'ls homes que saben redimirse, son sers dignes de ser lliures y honra de la seva terra, de la nostra estimada Catalunya.

Rebin, donchs, els meus bons amichs de la Cooperativa "La Dignidad", en particular, y las demás Cooperativas en general, la meva més entusiasta felicitació, oferintme ara y sempre de vostés affm. servidor,

M. LLADÓ

¡Quin fástich!

Els cobarts, els indignes, els farsants, els explotadors, els miserables, els vividors, no son dignes ni d'una escupinada d'un home honrat.

Cobarts pera sostenir lo que escriuen s'amparan de la mentida pera quedar bé enfront de la massa. Mancats de paraulas y rahonaments, usen del insult y de la calumnia pera escorre 'l bulto; incapassos de concebir que hi hagin homes desinteressats que darán la vida si convé en defensa del seu ideal, atribuïuen el móvil dels nostres actes á segonas personas que ni tenen que véure res ab nosaltres, ni ab prous feynas coneixém. Poruchs ells, els grassos, els panxampas, se pòsan á fer de víctima pera véure si surt un aixalabrat dels seus seguidors que s'exposi á lo que ells no han tingut valor d'exposarse.

Han cridat, insultat y calumniat mentres ningú 'ls hi contestava perque ningú 's dig-

nava contestalshi. S'han amagat com unas febles dónas desde 'l moment que ha sortit qui, no per ells, sino pels honrats inconscients que'ls segueixen, ha volgut ferlos sostenir cara á cara, lo que han escrit en el periódich. Y llavors, devant de tot un públich, en un café, no han tingut reparo en escórrer, pensant que si eran 20 ó 30 els que no podian enganyarse perque 'ls havian vist regular, en cambi eran á milers els que no ho havian vist, y per aquests, per aquests milers han llenat la mentida, abusant de la bona fé dels créduls lectors que més dignes que ells no podrán may pensar que hi hagi qui tingui la sang freda ó la poca vergonya d'estampar falsetats en un diari.

Pero aquest cop no 'ls valdrá. Els seus incondicionals potser que encare se 'ls créguin, pero'ls homes despassionats, els que pensan ab el propi cervell, els aymants de la cultura que encare no están en el nostre Credo pero que'ns llegeixen, á n'aquests no els enganyareu pas, perque'ls fets no menteixen y aquí ja no's tracta de paraulas sino d'obras, de fets incontestables.

Devant de cobardía tan evident y de tan manifesta mala fé, hem de seguir rebaixantnos, empastifantnos ab las asquerositats d'aquesta gent intractable pera 'ls homes honrats? Hem demostrat lo que haviam de demostrar. Els hem respost á tots terrenos, fins disposats á n'els més reprobables, perque ni la sortida 'ls quedés de dir que no els haviam respost. Ens han trobat á tot arreu sense amagar la cara, y en cambi nosaltres no 'ls hem trobat ni en el terreno en que havian de colocalse, si las nostras acusacions haguessin estat calumnias, com ells afirman, ni hem lograt que mantinguessin á la cara las grollerias que desde la taula de redacció s'han atrevit á publicar.

PERE LLOVERAS

14 d'Octubre 1905.

El Consell General de Representants de la Unió Catalanista

Demá passat durant tot el dia estaré reunit el Consell General de Representants de la Unió Catalanista.

Tots els components de la honorable entitat, representants de més de cinquanta Associacions y Agrupacions y 'ls Directores de més de deu periódichs catalanistas adherits á la Unió, seguint lo que estableixen els Estatuts, se reuniran en sessió pera procedir á la elecció de President, Secretari y dos Vocals, que cessan en llurs càrrechs per prescripció reglamentaria, y per tractar d'altres extréms d'interés.

Entre altrás cosas se procedirá á la admissió, en las filas de la honorable Unió Catalanista, de diverses entitats y periódichs entre las que recordém las següents:

Associació Catalanista "Sang Nova" de Sans-Hostafranchs.

Associació Nacionalista "L'Avenir" de Mataró.

"Lliga Nacionalista Catalana" de Paris.

"Associació Nacionalista de Mataró" (avans "Centre Catalanista").

"Centre Nacionalista de Tarragona" (avans "Joventut Catalanista").

Associació "Progrés" de Barcelona (avans "Progrés Autonomista") y els periódichs:

Progrés de Barcelona

Serem de Tarragona y

LA TRALLA de Barcelona.

Totas aquestas entitats, y ab ellas nosaltres, van á engroixir las nombrosas filas de la Unió Catalanista ab el fi de ajudarla en sa constant y patriótica tasca, que fá que per tot Catalunya vagi arrelant cada dia més la idea salvadora del Nacionalisme.

L'ample esperit de la Unió Catalanista, els principis establerts en las sevas Assambleas, sobretot en la darrera celebrada el Maig passat á Barcelona, fan que en ella s'hi acoblin entitats y periódichs de tots pensars en materias accidentals, pero que pel demunt de tot hi posan l'interés nacional de Catalunya.

Aquest criteri, essencialment catalá, que todas las diversitats del Nacionalisme aplaudiren y proclamaren en ocasió de dita darrera Assamblea, es el que ha d'imposarse definitivament pera conseguir no sols la mancomunitat de la acció del Nacionalisme, sino fins y tot pera demostrar la naturalesa del nostre moviment nacional.

En aquest Consell General que's reunirá demá passat, ha de ser donchs proposada la admissió de LA TRALLA á la Unió Catalanista. Si se 'ns aproba, dintre d'ella, com ho hem fet avans de la admissió material, seguirém punt per punt el criteri de fins avuy que es el que 'l cor ens dicta y que, com han vist els nostres lectors, no está ni ha estat may en pugna contra d'altres potser diferenciats.

Pel demunt de tot hi ha Catalunya. La Unió ho ha proclamat aixís y es ben cert que la unió fa la forsa.

LA TRALLA que may ha negat son concurs á tota obra beneficencia á Catalunya, demostra ab l'exemple que desitja com tots els nacionalistas que 'l Nacionalisme devingui una acció comú dintre de la diversitat, y aixó no's logrará pas parlantne y planyentse de que no sia, sino obrant, acoblantse, prenent la iniciativa y predicant ab l'exemple.

¡CAP A MADRID!

Barcelona sosté una banda pel seu servey y una guardia municipal de á cavall; Barcelona recauda un pressupost pera cubrir las sevas atencions; y á pesar d'aixó tenim uns regidors fraternos que ab unió dels caciquistas s'imposan per la llei de las majorias á nostre Ajuntament, enviant nostra banda y nostra guardia municipal montada á Madrid, pera recrear als madrilenys, y's gastan els diners que la ciutat de Barcelona entrega pera que sian cuberts els seus serveys, en pagar lo viatge pera traslladarlas á Madrid.

Ab aixó no han fet més que imitar el seu jefe, en Salmeron, quan també en íntima conxorxa ab els diputats monárquichs del Congrés defensá la subvenció á Madrid dels dos milions anyals, en perjudici dels nostres obrers sense feyna, dels quals no se'n recorda més que per espatalshi un gran discurs cada vegada que s'acostan eleccions de diputats á Corts.

Madrid ab tots sos privilegis, ab todas las atencions y generositats que te ab ella l'Estat espanyol; á pesar de que aquest (ab els nostres diners) es qui ha satisfet la major part de las sevas obligacions; apesar de rébrer dos milions anyals de subvenció, á pesar de tot, ¡pobret! no té diners pera sostenir una banda, ni tant sols pera pagar el viatge de la nostra pera que vagi á suplirshi tal deficiencia; pero afortunadament, Barcelona completament desamparada del Estat, Barcelona que no reb, ni ha rebut, ni rebrá may milions de subvenció anyal, Barcelona que s'ha de pagar tots els serveys varias vegadas; que s'ha hagut de pagar l'Aduana, el port, els quartels, y que després d'haver construït l'Hospital clínic are no 'l pot utilitzar, perque l'Estat, ab son etern sistema de fastiguejarnos, preté obligar-la á pagar els gastos d'instalació y sosteniment; Barcelona, en fi, que te un ajuntament ahont hi ha uns regidors que generosament regalan per uns quants dias la Banda municipal (que no es seva), la guardia municipal montada (que no es seva); y se gastan ó llen son unas quantas mils pessetas (que tampoch son sevas) pera'l viatge de las ditas banda y guardia á Madrid.

Sembla talment que'ls regidors hagin sigut elegits pels vots dels electors madrilenys y que la seva missió sigui sols cuydar dels interessos de Madrid.

Si ara, en vista d'aquesta esplendidesa nostra, l'Estat Central acordava ampliar fins á quatre la subvenció dels dos milions anyals que regala á Madrid ¿ab quina forsa podriam protestarne nosaltres? Al veure 'l despilfarro de nostres regidors, nostres governants creuran ó podrán fer veure que creuen, que nadem en la abundancia, y tindrán arguments pera escanyarnos encare més.

Els mateixos foren els que ara fa un any també enviaren la Banda municipal y'ls municipals de caball á Saragossa; pero'l cas actual es molt més gros, puig ara's tracta d'obsequiar á la capital privilegiada, que prou que'l govern l'obsequia á cada moment en perjudici nostre.

Millor fora que 'ls tals fraternos tinguessin en compte la infinitat d'obligacions que per falta de diners están desatesas á Barcelona; ab las 5.000 pessetas que costará 'l portar á Madrid la banda municipal y 'ls municipals de caball, destinadas á beneficencia, algunas llágrimas s'haurian pogut aixugar y á Madrid haurian fet las festas de la mateixa manera.

Pero aquets senyors son molt amichs del poble; sempre parlan dels obrers sense feyna, fentlos servir de tapadora per las sevas concupiscencias, pero s'estiman més gastar els diners en divertir als de fora, que no pas en auxiliar las necessitats dels de dins.

MARCEL RIU

Morts de gana

Madrid, l'etern Madrid xuclador burocràtic de Catalunya ab motiu de la vinguda del President de la República Francesa, posa de relleu un nou aspecte de la seva farta-neria escandalosa.

Mentres duri l'estada d'aquest hoste en la capital del Estat Espanyol, els cotxers cobrirán el MAXIM trenta duros diaris y los seus hotels, casas de dispesa etz. aumentarán del DOBLE el preu establert.

¡Pobre del que cau en las sevas mans, pobre del que ha d'anar á raurer en aquest centre explotador, indigne de figurar en las cartas geográficas de Europa.

No es pas treballant que vol resortir de sa miseria; mentres tingui Catalunya que explotar, y anadas d'extrangers á casa seva ja te'l problema resolt.

Que li fa que'ls extrangers s'indignin, que se li endona que li diguin que lo que fa es un robo á la descarada! Ell no més pensa ab els quatre quartos ab que's ven la seva vergonya.

¡OH LA PROVERBIAL HOSPITALITAT DEL POBLE ESPANYOL. Quin sarcasme veures tot aquest poble tan fino y ben educat esperant ab demostracions gulafres la vinguda d'uns quants viatgers, pera tirarshi al damunt ab tot l'especte de bestias afamadas, ab las ansias del mort de gana que pastura las estepas aixarrehidas de Castilla.

Es indigne que un govern toleri y accepti com á una vàlida aquesta explotació sens exemple.

Ni la vergonya, els ha fet disimular, ni per decencia han amagat els seus afanyos.

A plena llum, pels periódichs, ab notícias telegráficas, com si's tractes d'un fet exemplar, d'un invent, d'una victoria extraordinaria ha corregut per tot Espanya, potser ab l'intent de que'ls constants explotats gossin ab la noticia de que temporalment se 'ns deixava tranquils; que s'aprofitava l'ocasió d'explotarne d'altres.

Que vinguin els extrangers després aquí, que vinguin: Ells serán els que respondrán clarament si uns y altres som germans, si tenim dret á viurer desmpelegats d'aquesta colla de pops monstruosos. Ells ho dirán certament si Espanya comensa als pirineus y acaba á Gibraltar.

Per dignitat, per vergonya, hem de volguer els catalans tots, que no s'ens confongui, hem de volguer que l'espay moral que separa'ls uns dels altres tothom el vegi cada dia més fondo.

¡Guerra als farts, Guerra als gulafres!

OSWALD.

RAHONAMENTS

Pesi á qui pesi, tot catalá es catalanista; en prova d'aixó que tot el qui sigui catalá no pot sofrir que's diga ó's parli mal de Catalunya ni de cap catalá, donchs no permetent que's digui mal ja s'es catalanista, perque defensa en tal cas el seu honor (y deber que hi té).

A Castella no's parla l'espanyol que's parla castellá, perque no'n tenen de llengua espanyola sino castellana.

A Catalunya se parla catalá perque tenim llengua catalana.

Els espanyols y las massas inconscients son partidaris y contribuïuen al foment del antic y repugnant espectacle de las corregudas de toros, mentres que'ls catalanistas las detestém y contribuïm á las societats excursionistas, científicas, literarias, musicals, esculptóricas y de pinturas y altras més. Aixó vol dir que nosaltres som amichs del Progrés y ells de lo retrógat, anticuat y barbre.

ROSSENDO CARRAU
obrer del Rebaix (Port)

Fin de la Nación Catalana

L'enunciat ha obert l'ull dels castilas y els ha fet comprar la obra; no han vist ¡infelissos! que es cosa de illo tempore; amichs com son de la destrucció de Catalunya, se han pensat que'l llibre tractaria del aniquilament d'Ella y dels catalans per in saecula saeculorum y d'ara endevant. Millor; en el pecat portarán la penitencia.

El llibre tracta del 1714, del 1716 y de una pila de mil setcents que acabaven en punta.

No més he fet que mirar els sants; com que'ls de LA TRALLA som clericals no'n podia ser d'altre. De la lletra me n'he ocupat poch.

Comensém: á la 1.ª plana diu:

FUENTES de este tomo

(¡Virgen santa, qué principio!)

Alashoras llegeixo:

Barcelona, Palma de Mallorca, Madrid, Paris, Londres, Viena.

¡Senyor Sanpere y Miquel, que pobles que anomena!

Anem seguint; 4.ª plana:

La evacuación

Aixó ja lliga ab lo primer.

L'autor devia estar enterat d'alló de las 500 pessetas.

Després una pila de coses que ja he dit que no havia llegit encare.
Vejém, donchs, l'epílech:

Conclusión

Pero ¿qué es lo que murió en 1716? Pues pura y simplemente un Estado, un modo de ser político del pueblo catalán, y decimos del pueblo catalán porque un pueblo vive mientras su lengua vive y de la vitalidad de su lengua son estos días pruebas universales sus dramaturgos, pues sus obras son ahora traducidas y puestas en la escena nacional española, cosa desconocida cuando era oficial en Cataluña y en España la lengua catalana.

Así, pues, es cierto que en 16 de Enero de 1716 lo que murió fue sólo un Estado, una organización política, no un pueblo; y cuáles sean los destinos de ese pueblo en lo futuro, eso lo escribirán en la continuación de los siglos sus historiadores.

Conformes, senyor Sanpere y Miquel. No més cal fer constar que potser allavors no's traduhia del català perquè'l castila estava en apogeo; y are, ja ho sabem, va de capa calda (gayrebé li toca á terra) y no tenen més remey.

Aixó es lo que desitjém que succeheixi. Y are, lector, que consti que'l bombo es de franch, perquè la obra la havém comprada (30 pessetas).

El nostre estimat amic y company de redacció en Joan Llorens, se troba gairebé restablert del tot, de la ferida que la má criminal d'un cobart á sou, li inferí de traïdor el dilluns dia 16.

Ho comuniquém als nostres lectors per sa satisfacció.

Agrahiriam que las entitats que durant l'actual mes han celebrat algun acte de propaganda se servissin comunicarho á n'aquesta redacció á fi de poguerne parlar en la secció de Feyna Nacionalista.

A l'Orfeo Barcelonés que fins are semblavan dominarhi las tendencias castellanistas, se va celebrar el dia 21 la festa inaugural del present curs, la que segons ens comunican, tingué un caracter bon xich seriós y catalanesch.

Cal que ho entenguin aquestes entitats. A Catalunya, s'ha d'esser catalá y qui s'aparti d'aixó no anirà may enlloch. Treballará en vá.

A véure si algun dia podrém dir de l'Orfeo Barcelonés que sab atemperarse al medi en que ha de viure.

Entre el gran número de catedràtics castilas que s'han instalat en nostra Universitat, hi ha un senyor Lopez Capdepon nebot del ex-ministre y actual governador del Banch d'Espanya, del mateix apellido.

Aquest senyor, de bon comensament ja se va dirigir als estudiants ab paraules tan contraries á la decencia, que 'ns veyém en la impossibilitat de transcriurelas per respecte á nostres llegidors.

A pesar de lo qual no sabem que'l governador li hagi imposat cap multa de 500 pessetas.

Ara últimament en plena classe ha tractat de *presidarios y criminales* als estudiants, afeginthi que com á tal els tractará; per qual motiu aquets han determinat no tornar á entrar á classe fins que á n'aquest qu'ostenta el gran mérit de ser nebot del seu oncle, li posin morrió ó l'enviñin á fer de catedràtic á las nacions *assidáticas*.

Perque els estudiants han de anar á classe pera aprendre y no pera ser insultats.

L'Azcarate al discutirse l'acta de La Corunya enfadat perquè á pesar de portar la candidatura republicana gran majoria á la capital, els pobles han decidit la votació en favor dels candidats contraris; diu que s'han de purificar las circumscripciones electorals.

Aixó'm recorda un article de *La Publicidad* en el que se declaraba contrari de concedir el dret de sufragi á las donas perquè... no eran republicanas.

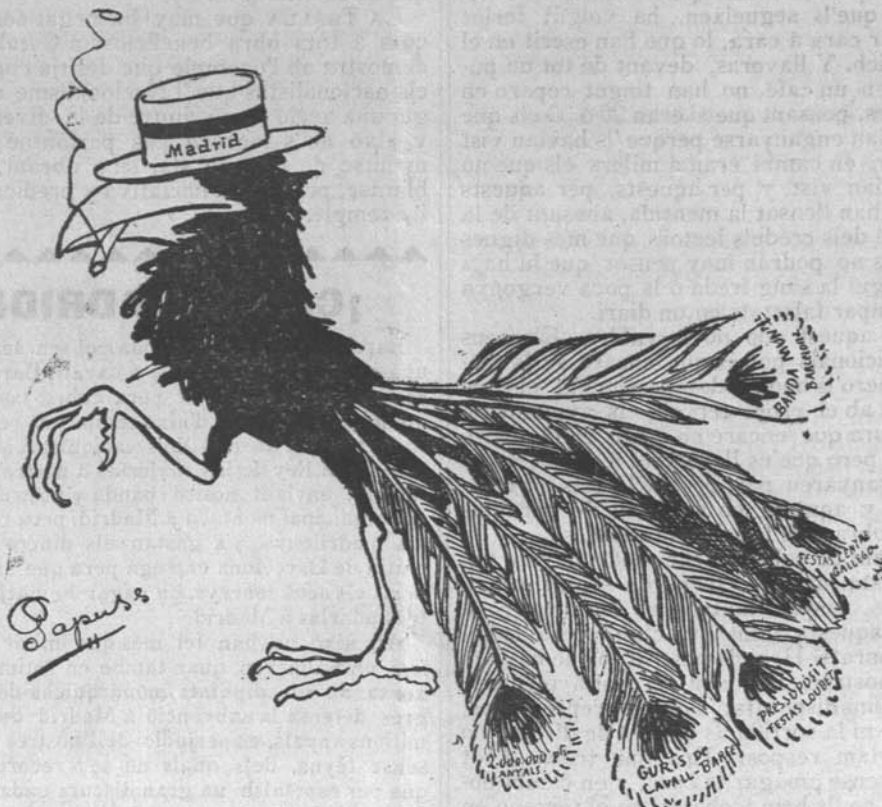
D'aixó á negar el dret electoral á las personas que no pensin com ells no hi ha més qu'un pas.

Demá dissapte tindrà lloch en l'Ateneu Obrer del Poblet, una vetllada qu'un grup d'obers de la fàbrica dels Srs. Orsola Solá y C.^a han organitzat á benefici d'un company á qui fou precis tallar la ma dreta á conseqüència d'haver pres mal treballant en dita fàbrica.

Desitjém que tant filantròpich acte dongui un bon resultat á sos desinteressats organitzadors.

El diumenge, mentres més enfeynats debian estar els republicans unitaris ab veure qui seria regidor,

Madrid de festa

La Villa y Corte, engalanantse ab plomas de pavo real.

en el Centre Federalista del Districte segon s'estavan inaugurant unas Escuelas.

A ben segur que 'ls noys que hi concorrien, quan sian homes de profit no tindran d'agrahir res als primers y sí al centre esmentat.

Que's desenganyin els nostres obrers. Mentres no pensin ab instruhirse, serán sempre juguet de as ambicions de quatre perduts.

Ab goig hem vist que enllá del mar, á la Republica de Xile, també s'alsa la veu de la patria catalana, obrintse pas en mitj de la desnacionalisació de alguna part dels fills de la nostra terra que allá viuen.

Dihém aixó, perquè en l'últim correu d'Ultramar hem rebut de Xile un número de *«El Eco de España»*, orga dels espanyols de Santiago y famós per l'odi que sempre ha demostrat á tot lo que siga reflexe fidel del ánima catalana, y en quin número hem llegit ab gust un article de nostre amic y suscriptor Agustí Navarra, surtint en defensa dels nacionalistas menyspreuats per un *castila*, que després s'ha sapigut es un capellá andalús.

Sabém particularment que l'enardida actitud de nostre company ha sigut coronada per una pila de felicitacions y cartas dels catalans que viuen á dita república sud-americana, encoratjantlo á seguir ferm en la campanya empresa.

Afegixi la nostra.

Dos telégramas:

«Madrid. 21.—Casi todos los periódicos dedican gran espacio á conmemorar el centenario del combate de Trafalgar.»

«Londres 21.—Se ha verificado la fiesta conmemorativa de la batalla de Trafalgar, habiéndose recibido expresivos telegramas de Togo, del almirante yanqui Dewey y del ex-ministro de Marina M. Lokroy.»

Sense comentaris.

Els adornos á Madrid:

«En la Puerta del Sol contrastan los escudos nacionales con algunos adornos de industriales, que han puesto el escudo completo con las barras catalanas y las cadenas navarras.»

No obstante, es muy pobre el conjunto de los adornos, pudiendo afirmarse que se ha visto mucho mejor en Barcelona.»

Ja ho veus, vila del ós, ni posanthi las quatre barras logras col·locarte al nostre nivell.

Ja ho diheu vosaltres:

aunque la mona se vista de seda mona se queda.

Sembla que hi ha hagut qui's valia de las creus d'altres pera cobrar-se pensions que no li pertocavan. Diuen qu'En Weyler vol fer justicia.

Créguins: la justicia ben entesa, es com la caritat.

Ha de comensar per un mateix.

Al monument d'Alfons XII sembla que tot lo bó es d'artistas catalans.

Cada dia ens aném convencent més de que 'ls castilas tenen rahó de dir que no més som uns *comerciantes*.

Per artistas ells, els castilas, y sinó que ho digui'l monument.

Retallém de *El Diluvio* de dilluns:

«El señor Clausolles dijo que aquel mitin, más que antitaurino, debía ser ó era anti-español.»

(Aplausos.) Hizo sobre esto salvedades tan ligeras que el delegado hubo de interrumpirle indicándole que se ciñera al objeto del acto que se expresaba en la convocatoria. Pero el orador, animado por los concurrentes, siguió despotricando, y llegó á decir:

—Si todos los catalanes fuesen como yo, Cataluña ya no pertenecería á España. (Ovación.)

El inspector de policía manifestó al Presidente que no podía permitir la continuación del acto de seguir por tales derroteros, y el presidente rogó al orador que atendiera las justas indicaciones del delegado. Mas los aplausos é invitaciones del público hacían mayor efecto en el orador que todas las consideraciones de compañeros...

L'espieta del Portal Nou, vuy dir *El Liberal*, se ha sentit lastimado y tot seguit, talment com si's tractés de LA TRALLA, ha dit al Governador á veure que fá devant d'aixó.

Es á dir, que *El Liberal* ab tot y dirse liberal, está empenyat (cuydado á mal entendre) en que 'ls catalans siguém toreros vulgas que no.

¡Ay que te'n veurás d'aborrit pobre *Liberal*!

Miréu que son neulas á Madrid.

Ab motiu del viatge d'en Loubet, ja están aquella gent á punt de que altra volta *el sol no se ponga* (no's pongui) en sus dominios.

El Liberal de Madrid diu, que aquesta visita levantarà la compuerta que nos retiene en un estanque de aguas pútridas. (Que os retiene vols dir).

L'*Imparcial* diu que podem esperar més d'aquest viatge que de todas las comunicaciones diplomáticas. Y acaba dihent: *¡Quiera el cielo que la fecha del 23 de Octubre sea gloriosamente memorable en los anales de nuestra historia!* Ves que te que veure'l dallós ab las quatre témporas! Treballant, homes, treballant es quan els pobles s'aixecan de la miseria. Una visita d'un gran senyor, tot lo més que farà portarvos gasto... dich, portarnós gasto.

Parlant *Las Noticias* de la ineptitud del governador, diu lo següent:

«Es poco, al parecer, la explosión de una bomba en uno de los paseos más concurridos de nuestra ciudad; faltaba, para coronar el cuadro, que los ciudadanos se vean agredidos por la espalda y que no puedan transitar por estas calles sin ir armados hasta los dientes.»

La Putinera prou que l'ataca al governador; pero lo qu'es aixó de parlar de que los ciudadanos se ven agredidos por la espalda encare no li ha tirst en cara.

No li deuria sortir á compte.

Al fer la crítica *La Publicidad* del drama *Los Hambrientos*, estrenat en lo Teatre Apolo, diu que presenta en sus tres actos las luchas del obrero del campo en Andalucía contra la burguesía de aquella tierra, que explota más indignamente á miles de parias que no pueden sacudirse el yugo que les oprime y mata.

Y com que en Salmeron te inmensas propietats á Alhama de Andalucía, resulta que l'ilustre *gefe* explota indignamente etc. etc.

¡Que constil!

La ponencia de la Unió Republicana, que havia de nombrar els candidats á regidors, ha publicat un *luminós* informe, en el que manifesta ab tota franquesa que 'l seu gust fora haver incluhit en candidatura á tots els correligionaris distingits, y n'anomena una llista de més de vint y otros que no hi han capigut; espressant el seu sentiment perquè no hi havia més *plazas*.

De modo que aquesta gent se pensa que l'ajuntament es una repartidora.

Proposém que's dupliquin el número de regidors pera que 'ls frateros no passin aquets disgustos.

Continúa oberta la suscripció iniciada per uns quants joves nacionalistas, pera portar lo dia de Tots Sants una corona á las tombas dels inolubrables patricis Dr. Robert y Mossen Cinto.

Tots els que desitgin contribuirhi, poden ferho á n'aquesta redacció fins demá al vespre, dia que's tancarà la suscripció.

La Publicidad acusa als reys absoluts d'haver sigut sempre grans protectors de las corridas de toros.

Es vritat: recordém que'l célebre Ferrán VII va tancar las Universitats obrint en cambi escolas de Tauromaquia.

Pero també es vritat que'l fraterno senyor Buxó ha dit en una sessió del Ajuntament que ell se *pirraba* por las corridas.

Y que la mateixa *Publicidad* publicaba dilluns passat una revista de toros ab acompanyament de versos d'en Maleta, que semblavan fets per en *Tardillo*.

De modo que'n Maleta y en Buxó podrian anar de braset ab els reys absoluts.

La Casa del Pueblo anuncia que'ls títols d'obligacions que no siguin cambiats pels definitius avans de 1.er de Janer se considerarán caducats.

També'ls obligacionistas de las series B, C y D, que no hagin acabat de satisfacer l'import de ditas obligacions avans de 1.er de Janer, no tindrán dret á las mateixas y las cantitats entregadas á compte quedarán á beneficio de la Societat, y PUDIENDO PONERSE Á LA VENTA NUEVAMENTE LOS TÍTULOS.

La Putinera segueix publicant aquelles cartas que diuen:

RESPONDIENDO Á UN ARTICULO

«Que's creyan, vostés, qu'era responent als nostres?»

¡Y cá!

Pensan que más vale callar

Més de *La Perdida*:

Cada dia porta una secció titulada: *Sucesos* ahont hi ha: *accidentes casuales, accidentes del trabajo, riñas, agresiones, escándalos, etc.*

Lo que no hi ha constata, ha sigut una *brutal agresión* que si'ls hi haguessin fet á n'ells, l'haurian marcada ab lletras de pam.

Als anti-monàrquichs de *La Putinera* els sembla que'l viatge de Mr. Loubet á espanya es de gran trascendencia.

Se comprén que la trascendencia no més pot ser per la *democracia* d'un president que se *codea* ab reys y tzars.

Noticias electorales lerrouxistas

Els republicans que ho siguin de bona fé han de acabar de convèncers de que s'están burlant d'ells ignominosament.

La proba d'aixó que dihém está en el resultat de la Junta municipal de Unión Republicana.

Unanimament s'estima la obra de'n Lerroux, Giner, Jordi y Corominas, com á antidemocrática. Tothom está disgustat y's diu que l'autoritat del quefe trontolla. Alguns republicans califiquen de *polacada* la inclusió de certs individus en la candidatura.

¡Y encare hi han obrers que creuen ab las elecciones!

Un'altra bona noticia electorera

Diuen que 'ls republicans de Sant Andréu, que ja desde 'l principi varen mostrarse poch disposats á obehir las ordres autocráticas del quefe Lerroux, han tingut una gran sorpresa al veure que ab tot y que en una entrevista que varen tenir dits republicans de Sant Andréu ab en Lerroux y en Corominas, havian quedat que's posarian cinch noms pera que se'n poguessin escullir dos, y ab tot y que aquests dos estava acordat que fossin residents á la barriada, are'ls hi surten els que mangonejan la Junta municipal ab dos noms, y me'ls claven candidats corresponents al districte de Sant Andréu sense ni pendres la molestia de consultar als interessats.

Es alló, ordeno y mando.

Ah! y cuydado que's queixi ningú ó sinó ¡Ah! queda eso!

Y Viva la democracia!

VIC. y ME.

Cartera de Comunicacions

Per falta d'espai deixém de publicarla.

Imp. LA RENAISSANCE, Xuclá, 13, baixos